

ZOMBOR és VIDÉKE

P O L I T I K A I L A P.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166. szám, Falcione-féle házban.
Kiadóhivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth- (fő-) utca.

Felelős szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.
Neptantóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Az állandó krizisről.

Nemcsak a galamb húsnak az állandó élvezésétől lesz rosszúl az ember, hanem a krizisektől is, ha nap-nap után kénytelen róluk olvasni a lapokban. A kiegyezési krizisről váltig állítják, ugyan a kormánypárti lapok, hogy az csakis legujabb keletű, pedig már több mint három éve tart. Krónikus baj biz ez, amely már a kormánypárti körökben is akkora eltompultsággal találkozók, hogy a legutóbbi hetekben még tartlipartit is alig lehetett összehozni kormánypárti képviselőkből Budapesten.

Mindamellettt fontos és életbevágó dolgokról van szó. A gazdasági kérdések egész komplexusát érintik a kiegyezési krizisek az olyan érdekeknek, amelyekről a lakosság mindennapi kenyerre függ. A fővárosi sajtó legtekintélyesebb organuma a B. H. így jellemzi a helyzetet:

A múlt év december 23-án, az obstrukció legviharosabb napján, így nyilatkozott Bánffy báró: ha nem sikerül 1898. év folyamán létrehozunk Ausztriával a szövetséget: létrehozunk esetleg a kereskedelmi szerződést és a külön vámterületet is. December 31-én Horánszky Nándor fölhitva a miniszterelnököt, rektifikálja őt, ha helytelen a miniszterelnöki nyilatkozatnak az a magyarázata, mely szerint a kereskedelmi szerződés és a külön vámterület, mint előálló következés nem alternatív, hanem kumulatív fogalmak. A miniszterelnök hallgatott, a kormánypárt eljenzett. Mi következik tehát ebből? Más nem lehet a logikája ennek, mint hogy a kormány a külön vámterület alapján álló kereskedelmi szerződést óhajtat létesíteni Ausztriával. Ennek számos formája lehet s a tartalma alku tárgya. Látnunk kellene a formát és ismernünk az alku tartalmát hogy ítéletet mondhassunk róla. A

mily biztató volt az a nyilatkozat, a melylyel Bánffy báró Ischlbe utazott s a mennyi reményt keltett bennünk az a tény, hogy a felséges ur a magyar előterjesztést jelölte meg az egyezkedés alapjául: épp annyi aggodással hallottuk a híreket a formáról s a Badeni-Bánffy-féle kötés szerény tartalmának elalkuvásáról.

Ez aggaszt bennünket és egy nyílt kérdést kell intéznünk Bánffy báróhoz. Ő december 23-án Apponyi grófnak az 1867. XII. tc. magyarázatára és az 1898. május elsejét követő összes kiegyezési intézkedésekre vonatkozó minden közjogi fejtegetését egész terjedelmében magáévá tette. Ez köti őt. Egész akciója azon sarkallik, hogy az Apponyi-jelölte uton kell haladni. Sokkal precízebben, sokkal tisztábban, sokkal korrektebben fejtette ki a közjogi álláspontot Apponyi gróf, mondta a miniszterelnök, semhogy azok kiegészítésre igényt tarthatnának.

Ez a nyilatkozat az ő marsrutája. De ha az így van; ha Bánffy báró elfogadta e kérdésben Apponyi gróftól szakértőnek: akkor miként történhetik, hogy az Apponyi tétéleinek realizálásánál a tanítómentert nem kérdezték meg? Miként lehet az, hogy a miniszterelnök ez önálló intézkedés formájának és tartalmának megsabásánál annak a nézetét nem kívánta meghallgatni, annak a részletesebb utmutására nem volt kíváncsi s annak segédkezését és támogatását nem igyekezett magának biztosítani, a kinek magyarázata szerint való cselekvésre elkötelezte magát?

Mert elkötelezte magát nyíltan és innepiesen. Az ország képvisellete volt a tanuja ennek az elkötelezésnek. A mikor az 1898. I. törvényezikk törvénytervezetét formába öntötték, Bánffy báró Bécsben úgy Horánszkyknak, mint Apponyi grófnak ezt a tervezetet megmutatta,

nézetüket meghallgatta s módosításait elfogadását kilátásba helyezte. Akkor pedig csak arról volt szó, hogy az önrendelkezés elvi álláspontját miképp juttassák kifejezésre a szövetségi állapotnak fűntartásával — egy évre. Ma azonban definitív intézkedésről van szó — rendkívül súlyos körülmények közt.

Különben a dolgok állása ez:

A közös minisztertanács hirtelen megszakadt s hivatalosan abban hirdetik ki a két napi tárgyalás eredményét, hogy „a végleges döntés a legközelebbi napokban ugy Budapesten, mint Bécsben megtartandó ministertanácsoknak tartatott fenn”. A mi annyit jelent a Bánffy-kormány hívei előtt, hogy a modus procedendi megtaláltatott arra nézve, hogy miként kell az egész kiegyezési campagnet előlről kezdeni. Körülbelől ott kezdődik a külön-külön ministertanács Bécsben és Budapesten, a hol Bánffynak és Badeninek azzal az alázatos előterjesztéssel kellett volna ő felsége elé járulniok, hogy nem tudván megegyezni, kérjük kegyelmes felmentésünket. Politikai és taktikai abszurdum a magyar kormány részéről olyan konzessziót adni az osztrák kormánynak, hogy felforgattassanak az összes javaslatok s kezdessék a kiegyezési tárgyalás azon a kérdésen, a mit eleve ki kellett volna Bánffyéknek zárni: a kvóta emelésén. De a bölcsesség, a mely fészket vert a most uralkodó kormányban, a legbrutálisabb s igazán inparlamentáris eszközökkel akarta lefegyverezni az ellenzékét, mikor az jóakarátát és becsületét szándékait akarván dokumentálni, kellő időben figyelmeztette a kormányt, hogy az osztrák kvótaköveteléseket nem lehet mással paralizálni, mint magyar részről annak a határozott kijelentésével, hogy addig szó sincs kiegyezésről, míg biztosítva nincs a kvótaemelést kizárása. Ma ugy alakult a helyzet, hogy előtérbe lépett a kvótaemelés; az osztrák politika

zavarok lecsendesítésére nekünk kell tributumot fizetni s a fogyasztási adók révén harmincz esztendő óta folyó állandó károsodásunkat más formában, a felemelt kvótával mint tributumot kell megadnunk. Ha ennek az operációnak az előkészítése osztotta szét a közös tanácskozást a Bécsben és Budapesten folytatandó ministertanácskozásokra, akkor ne tessék eredménnyel dicsekedni a Bánffy-kormányának, a mely ezzel a ténnyel rászolgált a nemzet leg-erősebb elitélésére. H.

Tanítói gyűlés.

A Bács-tiszavidéki r. kath. tanítóegylet meggyűlése eme legnépesebb és jó nevű tanító-egylete, e hó 22 én, Ó-Bécsén tartotta nagygyűlését, a melyen a tagok feltűnő szép számban jelentek meg és a 10 órától d. u. fél 2 óráig tartó gyűlést figyelemmel hallgatták végig, a mi már magában bizonyosága a tárgyör érdekességének.

A gyűlést Márton Mátyás, ó-kanizsai plébános, elnök nyitotta meg szép beszéddel, a mely után Fonyó Pál üdvözlé a gyűlést megjelent Gönczy város bírót, az elöljáróságot, a polgári, gör. kel. és izr. tantestület képviselőit és a többi vendégeket.

Utánna Berecz Lajos, moholi tanító számolt be a kalocsai egyetemes nagygyűlés lefolyásáról, majd Schultz Imre, pécsi kép. tanár tartott szakelőadást az ő real olvasó könyveiről és egyéb tankönyveiről. A közel 1 óráig tartó előadást figyelemmel hallgatta a közgyűlés és az előadót megéljenezte. — Osztrogonác Ferencz, ó-becsei tanító olvasta fel ezután értekezését a földrajznak utaztató-módoiban való tanításáról; utánna pedig Márton Mátyás plb. a magyar nyelvtan tanításának egyszerű-

sítéséről és némely elnevezések egyöntetűvé tételéről értekezett.

Most következett a gyűlés legérdekesebb pontja, a mely a tanügy függetlenítését, a tanítói tekintély emelését van hivatva biztosítani és éppen azért érthető, hogy az oly frenetikus lelkesedéssel fogadtatott, a milyenre még tanító-gyűlések alkalmával alig volt eset.

Az ügy országos érdekénél és fontosságánál fogva az indítványt kivonatossan ide irtaljuk, melyet Szűcs János, ó-becsei tanító terjesztett be:

A népoktatásügy fontossága, a népnevelés legszentebb érdekei köteleességünké teszik, hogy az ügynek, melyet szolgáltni hivatottak vagyunk, minden irányban hasznára legyünk. Ezen köteleesség előtt háttérbe szorul minden más érdek, minden más tekintet.

Sokszor kellemetlen bizonyos dolgokról beszélni, de csak akkor, ha helytelen felfogás vagy szándékos elmagyarázás egészen más színezetet akar a pusztán köteleességértekből és egyszerűzetből fakadó felszólalásnak adni.

Kérem a t. Közgyűlést, legyen arról meggyőződve, hogy a felszólalásomnak és teendő indítványomnak nincs más czélja, mint használni az ügynek, melyet szolgálunk. Nem czéлом bárkit is bántani, különösen nem azon lelkész urakat, kiket mint tanfőfiakat tisztelni tanultam és kiknek tanügyi érdemeit szívesen elismerem és épen azért hszem is, hogy tanítóegyletünk lelkésztagjai is épolj egyszerűzetten fogadják az indítványt, mely látszólag — de csak látszólag — ellentük szól, mint a milyen jószándékkal én azt a bizonyos tisztelt Közgyűlés elé terjeszteni szükségesnek, helyesnek és időszerűnek találom.

Indítványom a következő:

•Keressék meg a Bács-Tiszavidéki r. kath. tanítóegylet közgyűlése ó nagyméltóságát, a kalocsai érsek urat és a fölszólaló főszenzékét, kegyesked-

jenek odahatni, hogy a nagyméltóságú püspöki kar, a kath. népiskolai rendszabályokat olyképpen módosítsa, hogy az iskolaszéki elnöki hivatás és az iskolagazgató állás szétválasztassék úgy, hogy az iskolaszék elnöke és mint ilyen az oktatás-ügynek helyi felügyelője és ellenőre mindig a hitközség plébánosa, az iskolák igazgatója és az oktatásügy vezetője pedig mindig az iskolaszék által kijelölt és az egyházmegyei hatóság által 3 évről 3 évre, eselleg hosszabb időre vagy végleg kinevezendő tapasztaltabb és érdemesebb népiskolai tanító legyen, ki mint igazgató ugyanazon teendőket végezné, melyeket a rendszabályok most a plébánosnak, mint igazgatónak tesznek köteleességévé.

Megvagyok arról győződve, hogy kath. népiskoláink rendszabályainak illetően módosítás, népoktatásunknak minden tekintetben csak előnyére fog válni, mégis aztán sok ferde állapotot, elejét veszi sok hibának, fokozni fogja népiskoláinknak az iskolaszéki elnökök jóakarattal párosult buzgó ellenőrzése és szakavatott igazgató-tanítók vezetése mellett a közoktatásra és népnevelésre való áldásos hatását.

Sok irányban igen üdvös, igen egészséges helyzetet fog teremteni, mely azon szép viszonyt, mely a község plébánosa és a tanítók között kell hogy fenálljon, nemesebbé, szebbé fogja tenni, mert megszünteti azon egészségtelen állapotot, mely a rendszabályok mostani azon intézkedéséből, hogy az iskolaszéki elnök egy személyben igazgató is, elnök is, felelős vezető is — sajnos, nem épen ritka helyen képződött, különösen ott, hol a plébános mint igazgató talán túlbuzgóságból, talán emberi gyengeségből eredt személyes tekintetek miatt, majd adminisztracionális, majd oktatási hibákat követ el, melyek épen mert a gyakorlott jó tanítókra buzditó hatással nem bírnak, az oktatásügynek

A „ZOMBOR ÉS VIDEKE” TARCZAJA.

Irnok a korcsmában.

— Vig monológ. —

(Erösen lihegve.) Istenem! csakhogy megszökhettem. Úgy izzadok, hogy azt hiszem, meg kell bolondulnom. A mai világban kénytelen az ember, ha kissé pihenni akar, munkájától megszökni. Egész napon dolgozni, szaladni, veszekedni a mi életünk. Alig bujok ki az ágyból, már jönnek értem, hogy gyorsan siessek, mert sok és sürgős dolog van, itt a főispán, vagy alispán. Nosza rajta! (Gyorsan öltözködni és a hivatalba rohanni. (Keserűen.) És aztán még össze is szamarazzák az embert!

Egyedüli vigaszom még a bor. Ettől elfelejték mindent: a multat, a jelent és boldogan élek egy gyönyörű világot. Ez az ital egyedüli jótévőm, ez életemnek egyedüli élvezete. Boldog vagyok, ha ide jöhetek és ihatok egykét három stb. pohár bort.

Hol is van ma az a korcsmáros? Nincs sehol. (Meglépetten.) Ah mit látok? Bort az asztalon, az üres szobában. Vajjon ki lehetett itt? (Gondolkozva.) Feri elment öt óra-

kor a hivatalból, ki is kap érte. Ez nem volt itt. Benő barátom sem, mert az is ugyan elment 5-kor, de nem szokott inni, valószínűleg elment hazra: játszani az aprósággal. (Nevetve.) Ni ezeket nem is gondoltam. Biztosan itt volt Józsi és Karesi! Ez a két ember valóban az irnokok mintaképe. A legnagyobb bánatot is a borba fojtják. Nem tudom mit, szólnak majd otthon? Eh, mit törődünk a világgal! Okosabb, ha iszunk. (Tölt az üvegből bort egy pohárba.) Igynék Józsi és társa borából... az ő egészségükre! (Iszik.)

Mi fekszik itt a földön? (Felveszi és olvas.) „Alazatos pályázati kérvénye... az üresedésben levő irnoki állásért” Szegény Józsi kollega! Úgy sajnálom; már legalább is húszszor pályáztam, húszszor készített működési bizonyítványt, beküldte a megyéhez és azok húszszor tették ad acta. Borzasztó, mennyibe kerül ez! (Iszik.) Számitasuk csak! Kelltet évente húsz 50 kronos bélyeg a kérvényekre és húsz a bizonyítványokra, az anyyi, mint... húsz forint Mindegyikre 20 kr. portó... az 4 frt; a papiros, ténna, toll mondjuk 1 frt; summa summárum huszonöt forintot aján-

dékozott az államnak és legalább is egy kiló papírossal szaporította a megye diszarchivumát. Vegyük tehát rendben a dolgot. Huszonöt forintot kap, valamint én is... havonta. Ebből a pályázati költségét levonva, marad tisztán élelmezési, ruhazási és élvezeti dolgokra 22 forint 92 kr. Oh világ! (Ujra tölt és iszik.) Kitanó bor és még hozzá talán potya! Csak ne tudná meg a korcsmáros, hogy az a két fráter még hagyott az üvegben bort. (Leül egy székre. Erzéssel.) Bizony ilyen az irnok-élet! Szerencsétlenek vagyunk valamennyien. (Iszik.) Igynék egyet, ugy is meghalunk. Mily jó lesz akkor, nem bánt, nem zaklat senki, tán még a szabó és cipész sem. (Feláll.)

Apropos! a szabómról el fogok valamit mesélni. Tetszik talán ismerni a szabók természetét? Hogy szaladnak az ember után? N'os nekem is vannak ilyen szabóim. Boldog az az ember, aki mondhatja, hogy egy szabója van! De hát ebben is üldöz a sors. Ha csináltak ruhát, a szabó két-három hónapig vár a fizetéssel, illetve a zaklatással, azután elkezd. Én természetesen nem tűrhetem, hogy folyton utánam szaladjon, tehát alkalomkor másnál varratok. Gentle

is kárara vannak.

És ilyen esetben nincs arra mód, hogy az oktatásügy javára orvoslásról gondoskodni lehessen.

A plébáno, ha mint igazgató mulasztást vagy hibát követelt el, önmagát nem vonja felelősségre. Sem az iskolaszékeknek, sem fölöttes hatóságának a hibáikat, melyeket ő idézett elő, tudomására nem hozza, mert az egyiknek elnöke, a másiknak meg helyi iskolaügyi referense s így nagyon természetes, hogy sem az egyik sem a másik helyen nem jelent reá nézve kedvezőtlen dolgokat. S ennek sajnos eredménye, hogy: marad minden a régiben.

Ha aztán az érdekelt tanítók tesznek illetékes helyeken a bajok orvoslására lépéseket, olajat öntenek a tűzre, még rosszabbra fordulnak az állapotok és még kevésbé remélhető a már most fokozott bajok megszüntetése.

De egészen másképen alakul a helyzet, ha az iskoláknak egyik vagy másik érdemesebb tanító az igazgatója, ki az iskolák belső életét vezeti, ki mint a tanítók közvetlen főnöke az iskolával kapcsolatos személyi ügyeket is első sorban hivatott intézni és ellenőrizni és ki az iskolai adminisztrációt is felelősség mellett intézi.

A plébánosnak, mint iskolaszéki elnöknek öröme fog telni abban, ha a hivatása teljesítésében buzgó igazgatót az iskoláknak helyes irányban való vezetésében, tanítótársainak szakavatott és szeretetteljes ellenőrzésében támogathatja.

Nem harcz és háború állítja egymással szembe a tanügy munkásait, hanem szeretet és béke teszi bensősévé a plébános és tanítók közötti viszonyt.

Minden testületnek, minden hivatásnak megvan a saját kebeleiből származó vezetője.

Más vállalásuk, a községek és az állam iskoláinál is mindenütt tanítók az igazgatók.

Magyarország kath. tanítóinak szakképzettsége és ügybuzgósága is megérdemli, hogy saját szakmájuk vezetésében első sorban rájuk bízassék.

Ez ambíciójukat nevelné, önképzettségüket serkentené és a szorgalomnak és buzgóságnak megérdemelt elismerésül szólna.

A gyakorlati kivétel nehézségekkel nem járna. Az iskolafentartók jóindulata megadná az igazgató-tanítónak nagyobb munkájáért legalább a legnagyobb helyeken, az anyagi elismerést is. Az igazgató-tanítónak az iskolák látogatására szükséges időt is be lehet minden helyen úgy osztani, hogy az igazgató saját iskolája kára nélkül gyakrabban látogathatja tanítótársainak osztályait.

Nem kételkedem abban, hogy az indítványban ajánlott lényeges módosítás helyességét és czélyszerűségét nemcsak egyetlen világi, hanem lelkesztragjai is indokoltnak találják; a lelkesz urak annál is inkább, mert a nekik némelykor bizonyára terhes iskolaügyi munkának jó részét az igazgató-tanítók végeznék el helyettük, másrészt és különösen azért, mert felszabadulnak azon egészségtelen és bizonyára nekik is kellemetlen állapot alól, hogy mint felelős munkások maguk maguknak legyenek ellenőrei, felügyelői és bírai.

Sokkal szebb, sokkal nemesebb az iskolaszéki elnöknek hivatása, ha az nincs összekötve az igazgatói tiszttel, mert sokkal nagyobb igazsággal ellenőrizheti az oktatásügyet és szükség esetén javíthat a hibákon, ha a belső munkát nem ő irányítja s az esetleges hibák keletkezésében nincsen szerepe.

Kérem a mélyen tisztelt közgyűlést, kegyeskedjék indítványomat elfogadni és annak illetékes helyre való felterjesztéséről gondoskodni.

Eme indítványt Karaszty hegyesi tanító ajánlatára kinyomattatni határozottat és megküldetik az egész ország társ egyesületeinek.

Az iskolai rend védelme tárgyában az adatai tantestület nyújtott be még indítványt, mely elfogadatlán, a megye törvényhatósága megkerestetik ily szűkölyrendelet alkoltására.

Az üresedésben levő világi elnöki állásra egyhangulag Szűcs János ó-becsei tanító, jeles tollú tanfériú választotta meg.

A gyűlés után bankett volt, a melyen közel 100-an vettek részt. Felköszöntökben nem volt hiány.

A vendégek szórakoztatására este a lövölde kert helyiségében nagy hangverseny volt. Seffer Antalné gyönyörű zongora játékkal; Göndör Ferenczné és Horváth Boldizsár remek szóló énekekkel; Klazsik Lehel művészi es hedű játékkal; Osztrogonác Ferenc és Göndör Ferenc kifogástalan szavallatokkal; a »polg. magyar dalkör« pedig férfi karokkal szórakoztatta a szép számú közönséget. — A táncz hajnali 4 óráig tartott.

Ó-Becse, 1898. augusztus 25.

r. l.

Lóverseny Zomborban.

A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület, mint megirtuk, október hó 9 én tartja meg idei lóversenyét.

A lóverseny intézősége a következőképpen alakult meg:

Elnök és versenybíró: Szemző István, a nemzeti párt elnöke. Tagok: Bezerédy István, báró Bibra Frigyes, Dungyerczky István, dr. Falezione Nándor, Fernbach Antal, Fernbach Péter, Halm Ervin, Karácson Gyula, Koczkar Zsigmond, Latinovits Géza, Latinovits Pál, dr. Molnár Károly, Pilaszanovits József, Pukovits József, Rácz György, Szemző Gyula, Trischler Ferencz, dr. Vojnits István, ifj. Vojnits István, Vojnits Simon, dr. Vujevich Zoltán, Zákó Milán.

Versenytitkár: Szalay Frigyes.

Indítók: Birválszky György, Falezione Lajos, Léderer Pál és Szemző Károly.

Időmérők: Fernbach Bálint és dr. Zákó István.

Ellenőr: Szemző Dezső.

Mázsáló: Fernbach János.

mani minőségem sem tűri, hogy folyton egy szabónál varassak. De mint közönséges halandó sem bírom azt tenni. Lelkiismeretem nem lenne nyugodt. Hisz' az borzasztó: az egyiket jobban megrovidíteni, mint a másikat. (Iszik, majd leül.)

Lehet úgy másfél éve. Télen volt. Vékony ruhában fáztam, elmentem tehát egyik szabómhoz ruhát rendelni. Két hétig vártam míg megkaptam a ruhát. Ó, a szabóm is várt két hónapig, a pénzt azonban nem kapta meg. Várt megint vagy két hónapig és még sem kapta meg pénztét. Nem vagyok képes azokat a drámai és gimnasztikai jeleneteket elmondani, melyek akkoriban lakásomon lejátszódtak. Ó kért és könyörgött. Én is kértem és könyörgtem addig, a míg meg nem úntam a kellemetlen mulatságot és vízszintes mozgásba hozván lábomat, a talppal oldalba löttem szabómat, úgy hogy orra bukkott, de kún a másik szabóban. Szabóm, az udvariasságnak ezen újabbj nemével nem elégedett meg, hanem csaa jött és ment továbbra is. (Iszik.) És ekkor történt velem olyasmi, ami még soha sem és amit századokig fogok bántni, persze, ha élek olyan

soká. Remélem szabóm is emlegetni fogja azt a napot.

Tetszik tudni, ki akartam fizetni a számlámat. Hasonló bolondol is csak akkor tettem... midőn megrovidultam. Képzelmek csak! Elseje volt. Ugy emlékszem mintha ma történt volna. Mert ellelejlhetlenek az első és a számlák kifizetései. Volt 20 forintom és mentem a szabómhoz. Ősi sötét este volt. Egy hosszú óráig sétáltam a sárban, míg a szabóm lakásához nem értem. Betértem. Szerencsémre, azaz hogy szerencsétlenségemre a szabóm nem volt otthon. Helyette a felesége ült a szabóban, karjaiban ringatva két csemetjét. Rémtől csunya volt szegény. Körülbelül öt centiméterre kiálló szem és zápfognak mellett, még folytonos mosoly is ült az arcán. Félek, hogy ha egyszer almomba megjelenik, hát vagy leeseam az ágyról és kiűzöm a nyakamat, vagy pedig tűzet ordítok. Elég udvarias volt, mert lediteltett. Kötelességemnek tartottam, hogy varakozásom alatt mulattassam. Hát elkezdtem beszélni. Beszéltem a szabók szegénységéről, túrhetetlen helyzetükről, adóságaikról; a legnagyobb figye-

lemmel hallgaltott; végre még a szocializmust is előrántottam.

Éppen ennek a jövő században való hatásairól beszéltem, midőn az ajtóban egyszerre csak megjelent... a szabóm. Szó nélkül hozzám jött, szikrázó szemével végigmért és aztán neki fogott az ordításból. (A közönségre mutatva.) Önök tudom még nem láttak ordító szabót! Szabóm jajgatott, dühöngött, mint egy örült. Én hallgattam gondolván, hogy evel vissza akar fizetni a multkori kidobásért. De végre is meguntam a sok változást és kérdeztem, hogy tulajdonképpen mi van bűnös? Erre böggött csak istenigazában. Amnyit mégis sikerült szavából értenem, hogy feleségénél talált egyedül, erkölcstelen vagyok, beperelt becsületesért és így tovább. Lassan kiejtett szavaimnak sem sikerült szabómat dühében megfékezni, sőt mintha, még ingereltem volna. Alghanam így volt mivel egyszerre csak megfogott és egy-néhány pofon kíséretében egyszerűen kidobott. (Iszik.) Ennek részint örültem, részint pedig bosszankodtam. Megmaradt a teljes husz forint, de hazzászegődött a gyalázat is. Nem annyira a kidobást, mint

Totalisateur vezető: Bittermann Gyula.
Pénztárnok: Bittermann Sándor.
Belépti díj: tribün 1 frt, állóhely 10 kr.
A löverseny kezdete d. u. fél 3 órakor,
félóránként új futással.

Általános határozatok.

1. Az I. számú versenyenél díj csak azon tenyésztőknek adatik ki, akik a kűtött távolságot lovaikkal befutják.

2. Telivér a versenyfutamokból kizárva.

3. A II. és IV. számú futamoknál a „Magyar Lovaregylet” versenyszabályai mérvadók, amennyiben a versenyek ennek fenhatósága alatt állván, a feltételek ugy a „Magyar Lovaregylet”-nél, valamint a bécsi „Jockey-Club”-nál köztételt végett belettek jelentve.

4. A II. és IV. számú versenyekben lovagolni csak színekben és egyenruhában lehet.

5. Kancák és heréknek a sikversenyekben 1¼ kilóval kevesebbet visznek. Azon lovak melyek még sem siker, sem akadály, sem gátversenyben nem győztek, 5 klg. engedményben részesülnek.

6. Nevezni lehet Szalay Frigyes versenytitkárnál Zomborban. Tétet a nevezéssel együtt lefizetendő.

7. Akadályok 1 méternél nem magasabbak és 3 méternél nem szélesebbek.

8. Minden készpénzben kicdott díjból 5% levontatik.

9. Az ügétő verseny nyitva bármely négy kerekű, négy ülésű kettős fogatnak. Disqualifikál, ha a ló felvágásakor azonnal nem tartatik vissza. Az V. számú versenyenél csak urlovasok hajthatnak.

A löverseny programja:

1. Zombor város díja.

(Zombori gazdák részére.)

1. díj 100 korona, 2. díj 40 korona,

3. díj 30 korona, 4. díj 20 korona, 5. díj 10 korona.

Távolság 1800 méter. Kizárólag csak zombori gazda futhat saját tenyésztési lovalval.

Nevezés az oszlopnál.

II. Sikverseny.

1. díj 900 korona, 2. díj 100 korona (Mindkét díjat adja a földművelés m. kir. miniszter.)

Távolság 2000 méter. Teher 3 é. 66 klg., 4 é. 72 klg., 5 é. és id. 73 klg.

Tét 20 korona. F. vagy f.

Nevezési záróra 1898. évi október hó 7-én déli 12 óráig.

az állítólagos erkölestelenséget resteltem. Képzeliék csak kérem! Egy boszorkánnyal vádolnak! Pedig szabónnak inkább hílt a nép, mint nekem, mert két hűle szölyöttem; beficamítottam a lábomat. Mindenki nevette mutatott az utánam. Az őzresz szuster, snieder és nem tudom milyen fnások még utánam szaladtak és borzasztó bütyökke kísérték. Ez még mind nem volt elég. Az őrült szabó beperelt becsületértéért. Igez ugyan, hogy a vád alól felmentettek, de az a gnyos mosoly a bírő arczán, az a nevetés . . . borzasztó volt. Kényszeren voltam tehát egy félévig otthon ülni és várni, míg a pleno titulóközönség guryolódási kedve nem csillap! A bánattól megtörve mentem azután sétálni. (Sóhajjal). Így jártam én, mikor fizetni akartam. (Tólt és újra iszik, Pityókásan) Ez a mi sorsunk! Dolgozni . . . mint egy marha. . . fizetni, mint a köles; . . . hidobva mint egy vigécz, vagy . . . szabó! Bár csak főspáénak születtem volna! (Iszik) Vagy legalább . . . miniszternek! (Az üvegéből iszik. Mialatt tántorogva az ajtóhoz megy, énekel.) (Tökérszegen el.)

Herold.

III. Bács-Bodrog vármegye mezőgazdánok ügétő versenye.

(Kizárólag csak bács megyei mezőgazda vehet részt kettős fogattal.)

1. díj 200 korona, 2. díj 100 korona, 3. díj 50 korona, 4. díj 30 korona, 5. díj 20 korona.

Távolság 7 kilométer. A nyertes fogatnak a 7 kilométernyi utat 24 perc alatt kell megtennie. Rossz talajviszonyok esetén a versenyintézőség fentartja magának a jogot a díjat oly fogatnak is kiadni, mely a kiszabott recordon túl teszi meg a 7 klm-t.

Nevezés az oszlopnál.

IV. Akadályverseny.

Díj 600 korona. (E díjhoz az „Urlovasok szövetezőse” 500 koronával járul hozzá.)

Távolság 4000 méter. Teher 4 é. 72 klg., 5 é. és id. 74 klg.

Tét 20 korona. F. vagy f.

Nevezési záróra 1898. évi október hó 7-én déli 12 óráig.

V. Ügétő verseny kettős fogatokkal.

1. díj 700 korona (e díjhoz a „Magyar lovaregylet” 300 koronával járul hozzá), 2. díj 100 korona.

Távolság 12 klm. A nyertes fogatnak a távolság klm-t átlag 2 p. 40 mp. alatt meg kell tennie. Rossz talajviszonyok esetén a versenyintézőség fentartja magának a jogot a díjat oly fogatnak is kiadni, mely a kiszabott recordon túl teszi meg a 12 klm-t.

Ha mindkét ló budapesti vagy bécsi mezőn első díjat nyert, a fogat 600 méter, ha csak az egyik ló nyert ugyanazon mezők egyikén első díjat, ugy a fogat 500 méter hátrányt kap.

Ha mindkét ló valamely vidéki mezőn első díjat nyert, a fogat 200 méter, ha csak az egyik ló nyert első díjat, ugy a fogat 150 méter hátrányt kap.

Tét 20 korona. F. v. f.

Nevezési záróra 1898. október hó 7-én déli 12 óráig.

Hírek.

* **Énevezés** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Simits Ferencz, zombori felső kereskedelmi iskola tanárát a szegedi főiskolához rendes tanárrá nevezte ki.

* **Személyi hír.** Dömötör Pál, kir. tétlőtáblai bíró, a zombori kir. járásbírószá vezetője megérkezett Abbaziatólt, ahol családjával szabadságidejét töltötte és a napokban át is vette a járásbírószá vezetését.

* **Személyi hír.** Dr. Pavlovics Jenő, ügyvéd, a bacsmegyei nemzeti part végrehajtó-bizottságának a tagja (Gleichenbergből) a napokban hazaérkezett és átvette irodájának a vezetését.

* **Bál Zomborban.** A zombori és a megyebeli fiataiság a löverseny napján október hó 9-én — mint értesülünk — igen fényesen igénykőző bált rendez a Vadász-kürt összes termeiben. Most indult meg a mozgalom, a melynek élén dr. Molnár Károly országgyűlési képviselő áll.

* **Táncfűzérke.** A zombori tanulóifjúság — a vakáció befejezéseit — folyó hó 30-án az „Eufant” szállodában táncfűzérkét rendeznek. A tiszta jövedelmet a városi szegényalap kapja.

* **Isteni tisztelet.** Az ág. ev. hitvének tudomására adatik, folyó hó 28-án a szokott helyen és időben isteni tisztelet tartatik, melyre a t. hívek czennel meghívattak. Medveczky Zsigmond, egyházi felügyelő, Korossy Emil ur lelkésze.

* **Iskolai értesítés.** A helybeli izr. népiskolában a beiratások az új tanév szeptember 1-én délelőtt 9 — 12-ig az iskola helyiségében fognak eszközöltetni.

* **A tanuló felvétele a zombori felső kereskedelmi iskolában.**

A tanuló beírása szabályszerűen csak szeptember hó 1., 2. és 3-án történik; tekintettel azonban arra, hogy az alsó és középső osztályba csak 40—40, a felsőbe pedig csak 30 tanuló vehető fel, az igazgatószá, beírásai, könyvtári és értesítői díjaknak, összesen 3 frt 50 kr-nak lefizetése mellett a tanuló felvételt már az iskolai nagy szünetben is biztosíthatja. A felső kereskedelmi iskola három osztályból áll; az alsó (I.) osztályba oly tanuló vétetnek fel, akik a gymnasium real, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el. A felső (III.) osztály tanuló a tanév végén a vallás- és közoktatás és a kereskedelmi miniszterek általános jelentésében érteletégi vizsgálatot nyertek. A helybeli tanuló évi tandíja 20 frt, a vidékieké 30 frt, a mely előlege 20 frt, részletekben is lefizethető; ezen kívül fizetendő; beírásai díj fejében 2 frt, a német francia nyelvi tanszalgsi órákért, a tornázás és vivas tanításáért félévenként összesen 3 frt, az ifjúsági könyvtárra 1 frt és az értesítőre 50 kr. Szegény sorsu, jeles tanuló teljes tudjóméntségben részesülnek és tanköltsékek is ingyen láttatnak el. — Minden egyéne névze az igazgatóság irasbéli vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást és szivesen ajánl vidéki szülői és tiszteletes családokat, amelyek tanulóit havi 16—30 frtért teljes ellátásra fogadják. Zombor, 1898. évi július hó. — Az igazgatóság.

* **Rablótémadás az Apatini utcában.** Majdnem gyilkos merényletnek esett áldozatul Zombor egyik tekintélyes ügyvéde e hét elején az Apatini utcában. Este, ugy 9 óra felé éppen a Gerfinger-féle színhöz ért, amikor két hatalmas alak elbő állott és azzal az ismert megszólítás-megparkodtak őt a továbbmenésben megakadályozni, hogy: „pénzt vagy életet!” A megtámadott csakis lélekjelenlétének köszönheti, hogy a támadásnak komolyabb következményei nem lettek, amennyiben futának erdve és folyton rendőrköt után kiabálva mégis szerencsésen elérhetett a Kaszinó sarkára. Hol azután az összeszaladt közönség lehetetlenné tett minden további erőszakos odást.

* **Mulatság Kockár Zsigmond szállásán.** Pompás kis mulatság volt szerdán este Kockár Zsigmond zombori kir. közjegyző Bezdani uti szállásán. Ott voltak a többek között: Szemző Istvánné, Karácson Gyuláné, özv. Rudics Mihalnéné, dr. Balogh Ernőné, Lallovecsis Jelka és még többen. Kockár Zsigmond paratlan vendégzeretete valóságos csodát művelt, amennyiben este 7 óra felé lepte meg hazát a mintegy 18 tagból álló társaság és egy óra mulva mégis igazi lukullusi lakoma került az asztalra. Meglepetésükön azután Kolompár Sándor bandája is megszólalt és így nem csoda, hogy csakis reggel öt órakor gondoltak a hazamenetelre a vendégek.

* **A zombori színtársulatról.** Zombor szab. kir. város színtügyi bizottsága folyó hó 25-én d. e. 10 órakor ülést tartott, melyen Deák Péter a társulat végleges műsorát és programját bemutatta. A színi évadot az igazgató ugy osztotta be, hogy október 1-től november 15-ig B. Becskereken, ez időtől február 15-ig Zomborban s azután az évad befejeztéig Baján fog játszani. Az igazgató kérte a bizottságot, hogy esetleg pénteken este és vasárnap délután gyermek- és zónaelőadásokat rendezhessen; a bizottság azonban a hetenkénti 7 előadást teljesen elégségesnek tartja, nehogy a közönség és társulat túlságosan kimerüljön. A társulat végleges névsóra a következő: Deák Pé er igazgató, komikus, buffo, Simon Jenő hőszerelemes, Szabó József tenor, bonvivant, Szalóki Dezső tenorbuffo, naturbursch, Németh János apa és jellemszínész, Környei Béla bariton és népszimű énekes, Bátosi Endre szerelemes, Hevesi Gábor apa- és jellemszínész, Ligeti Géza karmester, Palásti Lajos II. tenor, Tordai Béla segédapa,

ügyelő, Mihálya Kálmán ruhataros, Bende Öljön suzó, Fehér Karoly, Palfi Boldizsár, Nagy Sándor, Szűcs Zoltán, Lőrentei Gabor, Saghy Ede, Tóth Lajos, Kovács Károly, segéd-színészek, Weselényi Lajoska, gyermekszínész, Garai Károly főkéllékes, Zoldi Sándor szereposztó, Köhler János zenekarigazgató. A zenekar 14 tagból áll. Női tagok: Galyasi Paula coloratur énekesnő, operai primadonna, Torosi Katica operai primadonna, népszimű énekesnő, Csetényi Juliska drámai huszó, Kálmán Margit drámai szende, Karacsonyi Marika segéd operett és népszimű énekesnő, Pozsonyi Lenke segéd-énekesnő, Polgar Fanny anya, Fűrész Marika naiva, Kantai Teréz opera alt. és operett komika, Fehér Laura segédzende, Csizsér Róza opera és operett komika, Németh Marika gyermekszereplő, Kornyeim pénztáros, Kirilovits Marzi, Koronkai Róza, Hevesiné, Palfiné, Barna Ilon, Fürst Marika Kiss Palfiné kardalósok.

*** A gyulafalvi határról.** Gyulafalvi határ! Milyen édes név minden zombori agárszél előtt. Mintha minden fűszala nyulveszedelméről, szápu dő paripakról mesélne; mintha minden göröngye vadástörténeteket regélné. Mindenütt nyugalom! A természet, a nagy alkotó természet nyugalma, amelyet csak a vadásztudás tud a maga igaz pompájában megérteni és megbecsülni. Amikor az augusztusi nap első sugarait hinti erre a gyönyörű vidékre, akkor ott látható a határ bérleje Szemző István, a nemzeti part elnöke, a rendez vadásztársaságával Szemző Karollyal, Molnár Károly képviselővel Robeim Zsigalval; de ott vannak rendezen Zombor legelső sport-lady-éi Szemző Istvánné, ö. v. Rudics Mihályné és Szakál Margitka is. A paripák türelmetlenkedései, az agarak erőmhángjai a bevezető akkordjai minden fogasnak. Néha Villám, majd Fecske, de a legtöbbszor Tip és Top a nap diadalmasai. Ugy törnek elő az agarcsoportból, mint a golyó a puska csövéből; úgy megforjatják, meghengergetik azokat a ravasz tapsifüleseket, hogy öröm nézni. Az ősi agarverseny favoritjai eddig Szemző Károly Tíjje és Topja.

*** Értekezlet a versenyhál ügyében.** A zombori ifjuság tegnap este a Vadászklub-ban igen répes értekezletet tartott a löversenykor rendezés mulatság ügyében.

† **Halálozás.** Rott Julia, sok éven át a szabadkai izraelita nőegylet elnöknője, f. hó 21-én, öt évi súlyos s hosszú szenvedés után életének 73. évében jobblétre szenderült. Földi maradványai f. hó 23-án, kedden reggel 8 órakor nagy részvét mellett helyeztettek örök nyugalomra. A pyaszháznál Kutna Mór főrabbi tartott gyászbeszédet, a rokonnak nevében pedig Klein Móríciz bpesti kereskedő meleg szavakban bucsúzott el forrón szeretett nagynénjétől.

*** Polgári házasságok.** Weiss Nándor bajai tanácsnok és polgarmesteri helyettes polgári házasságot kötött Heitler Sarolta kisasszonnyal, f. hó 25-én, Baján; ugyanakkor és ugyanott Wolff Ferencz kereskedő polgári házasságot kötött Gruber Karolina kisasszonnyal.

*** Tanítók választása Ó-Böcsén.** Ó-Böcsén az üresedésben volt tanító-női állásra Rully Mária, az üresedésben volt tanítói állásra pedig Laczkovits Antal választattak meg.

*** Végzetes csónakázás.** Zentai levelezőnk írja lapunknak: Mint a legtöbb nyári ünnepnapnak megvan a maga végzetes áldozata, úgy a Szt István napnak is megvolt itt ez a szomorúsága: Szt. István napkor ugyanin delután 5 óra felé Szabó István helybeli szabómester gyermekei lementek a Tiszára csónakázni. Már mindnyájan benn ültek a csónakban, csak a kis 9 éves leányka készült elő belépni, midőn a ladik megbillent s a gyermek telezuhant a vízbe. A megrémült gyermekek télenlél álltak szemlélve kis

testvérük halalos kilődását, midőn az ár elkapta s néhány perc alatt elveszett, a szegény gyermek a víz alatt Később kifogták és nagy részvéttel temették el vasárnap.

*** A bács-topolyai tűzoltó-egylet megyei szövetségi ülése és zászlószentelése.** A bács-topolyai tűzoltó-egylet szeptember hó 7-iki és 8-iki ünnepségeinek a programja ez: Szeptember hó 9-én 1. Reggel fél 7 órakor vendégek fogadása az indóháznál és elszállásolása. 2. Reggel 8 órakor a megyei szövetség választmányi ülése a városnánál. 3. Dél előtt 10 órakor a megyei szövetség közgyűlése a városi ház tanácsmterében. 4. a) Delután 2 órakor a megyei szövetség taggyűlések versenye b) Verseny után a helybeli önkéntes tűzoltó-testület gyakorlata. 5. Este 8 órakor ismerkedési estély Magos-felén Nemzeti szálloda-ban Szeptember 8-án 1. Reggel 8 órakor a versenyertes egyulek díjainak kiosztása a tűzoltó lakónya udvarán. 2. Dél előtt 8 órakor indulás a tűzoltó-laktanyába a róm. kath. templomba. 3. Mise után zászlószentelés és szegbeverés a róm. kath. templom-térén. 4. Delután 1 óráko társasbéd.

*** Hymen.** Jausz Os kar m. kir. szőlőseji és borászati felegető, cs. és kir. tartalékos hadnagy Bihar-Diószegen, ejszjegyző Geyer B. úrnál, Geyer Lajos és nébhisz. H. f. f. n. Vilám leányt Cservenkáról.

† **Gyászbir.** Popovits Mójszej, ósztári szent piábanos tegnap 90 éves korában elhunyt. Az elhunyt 62 évig szolgált az egyházat. T. netése pénteken du. 3 órakor volt.

*** Szarvasmarha-díjazás. N-Palánkón.** A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület folyó évi szeptember hó 25-én Német Palánkán szarvasmarha-díjazást rendez. A díjazás feltételei és a díjak a következők: Díjaztatni csak Bács-Bodrog vármegyei kistenyésztők saját nevelésű állatai fognak, a nagytenyésztők és gazdaságok állatai díszoklevelekkel tüntetnek ki. A kistenyésztők részére kiűzött díjak a következők: A) Sikertől borjuval elővezetett tehének után: I. díj 100 korona, II. díj 60 korona, III. díj 40 korona, IV. díj 20 korona, V. díj 10 korona, VI. díj 10 korona. B) Saját tehéntől tenyésztett három éves úszók után: I. díj 80 korona, II. díj 40 korona, III. díj 20 korona, IV. díj 30 korona, V. díj 10 korona, VI. díj 10 korona. C) Saját tehéntől tenyésztett egy és két éves bikák után: I. díj 80 korona, II. díj 40 korona, III. díj 20 korona, IV. díj 20 korona, V. díj 10 korona, VI. díj 10 korona. U díjazásra elővezetendő állatok előzetes bejelentése nem kövántatik, hanem elégséges, ha azok egy órával a díjazás megkezdése előtt a helyszínén megjelennek, a hol az egyesületi titkár az elhelyezésükről gondoskodni fog. A pályázatban csak azon tenyésztők vehetnek részt, a kik bélyegtelen hitósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy a borjakkal elővezetett tehének a borjak elése előtt már tulajdonukban voltak, illetőleg, hogy a bemutatott 3 éves úszók, továbbá az 1 és 2 éves bikák az ellés idejében hirtokukban volt teheneiktől származnak és általuk neveltettek. A díjazás kezdete reggeli 9 órakor.

*** Szabadalmazott sodronyűveg.** Ezen kitűnő üvegfedél-anyag a bel- és külföldön renklívül elterjedt s 1897. évi fogyasztása az elő 5 évhez képest 100%-al emelkedett. Minden modern építkezésnél az eddig használt öntött vagy nyers üveg helyett azt a szabadalmazott sodronyűveget használják, melyet az Actien-Gesellschaft für Glasindustrie (Vorm. Friedr. Siemens) cég Neusattlban (Ellbogen mellett Csehországban) kitűnő minőségben gyárt. — Ez a fényt erősebben bocsátja át, mint más üveg, a hideget s a nap tüzét egyaránt kiállja s tiszta marad. Minthogy ennek használatánál a közönséges nyers vagy öntött üvegnél törvényesen előirt

védőrács eszik, a sodronyűveg beszerzési ára nem dragább, mint a nyers vagy öntött üvegé védőráccsal. Azonkívül töréssel járó szerencséségek, melyek más üve, négyakran fordulnak elő, ki vannak zárva. — Mivel ezen sodronyűveg célzástűnnek, tartósnak bizonyult, bátran ajánlható.

*** A vakáció vége.** Alig hogy megkezdődött az máris vége van! . . . Nagy szomorúság ez a diákemberekre, akik az édes semmittevés, az arany szabadság boldog napjait kezdik siratni. A szünideknek is, mint mindenféle szerelemnek vége szokott lenni. Vége . . . Mily borzasztó, mikor ki-jelenti a szigorú papa vagy mama: — Holnap pakkolunk! Még nincs ugyan holnap, még egy hét, de hát kinek van kedve tovább mutatni, a mikor folyton az indulás napja lebeg előtte. Hat még annak a netúnak milyen nem kellene, akik még holmi javító vagy pótvizsgán kell bevezetésül átessni. Lakietlenség volt ilyen kitálatni! Az utolsó napok amugy is kínosak és még hozza — tanulni! Szegény, eleget szenvedett években. Pihenje ki magát! A ki pedig a felsőbb osztályba lépépké, annak a mama az utolsó héten a kedvenc ételét főzi, hadd rontsa el tisztelettel kedves gyomrát . . . Es amig odahaza ilyen a helyzet képp, addig itt benn a városban is népesedik a helyzet. Az új tanárok megérkeztek már, az áthelyezettek pedig elbucuskodtak. Az igazgatók is lassankint hazajönnek pihenőükről Szóval ide-oda itt az iskolaév kezdete.

*** Ügyvédi iródtában** melléklógal kozást keres szerény díjazás mellett, egy kisebb rangu hivatalnok, ki 10 évig ügyvédi iródtában dolgozott s az összes ügyvédi teendőket jártas. Dolgozhat: reggel, ebéd után és este. Cím a kiadóhivatalban.

*** Rendkívüli ügyes** büvésztársulat fogja vasárnap és hétfő este a Vadászklub udvari kertjében a közönséget szórakoztatni. A társulat egyik tagja, a híres Sans Géne illusionista, spirítista és kártyakirály ma delután megváltozta szerkesztőségünket és ügyes mutatóványaival valóban bámulatra ragadott mindnyájunkat. Különösen kártya-produkciói kitűnőek s nemkevesebb spirítista mutatóványa. Két társnője, Miss Leurrmand, a ki nagy szerű hypnotikus seanse-ivel éjti bamaútkba a közönséget s 1000 koronát fizet annak, a kinek gondolatát el nem találja, valamint Flóra kisasszony mint kertesző "Ezerégyét" mutatóványaival melótók Sans Génehez s egyúttalve előadásukat a legmelegebben ajánljuk közönségünk figyelmébe.

*** Teljes ellátásra** elvállaltatik egy jó házból való deák egy hivatalnoknál olcsó áron. Cím a kiadóhivatalban.

*** Gyakorlott könyvelő** s magyarnémet levelező ajánlkozik esti órákra. Cím a kiadóhivatalban.

2—3 jó házból való deák egy zombor zraelita tanítónál teljes ellátást kaphat olcsó áron.

*** Könyvnyomdánkban** egy tanoncz felvétetik.

Szmik Antal gyűjteményéről.

(Folyt. és vége.)

A házi ipari részben igen szépek a Bukovinából Panosova vidékére letelepített csángók házi ipari termékei; szebbnél-szebb szövnyegek, varrottások, szövnyetűk, himzett melledző, fejkötők, husvétitőjások stb. A kalotaszegi híres háziipar néhány darab igen szép és eredeti régi példánnyal van képviselve. Gyönyörűek a felső-magyarországi tők himzett női ingek, fejkötők, velt csipkék valamint a torontálmezei fejkötők is. Külön kollekció képviseli a régi székely párna hajhímdzések, valamint a szomszédos erdélyi szászok régi himzéseit is. A szerb, román, bolgár háziipar nagyon szép arany és ezüst himzésekkel, kátrinczakkal, szövött és himzett tárgyakkal, régi és új

szőnyegekkel van képviselve. Nagyon érdekesek a debrecenvidéki selyemmel hímzett dohányzacskók s az ország különböző részeiből való ruha kivarrási, díszítési minták, részint eredeti példányokban, részint hű másolatokban látjuk a régi, 3—4 száz éves magyar műhímzéseket, műseink rendkívül finom csipkéikkel és hímzésekkel díszítve, oltarterítők, kehely-takarók, kendők stb. a XVI. századtól napjainkig. Igen szépek a Mária Antoinette korabeli lyoni nehéz selyemszövetek s a spanyol zsidó hímzések, imádkozó lepedő stb.

Gazdag és változatos példányokban látjuk e gyűjteményben képviselve a keleti arany, ezüst és selyemhímzéseket, Kelet-India szingazdag és gyönyörű mintázatu hímzéseit, a bayader munkákat, melyek a hársipar valóságos remekei. A múlt század második felében készített híres velencei selyem shalok egy pompás példányval vannak képviselve. A szerbiai háziipar szövöttések, férfi harisnyák s női szoknyák által van képviselve. Igen szépek a felsőmagyarországi, főleg zsepességi vert-csipkék s ruhaszövetek.

A tárgyak ezen rövid felsorolásából is láthatni, hogy a Szmik-gyűjtemény egyike a kiválóbb e nemű kollektióknak s a magunk részéről csak gratulálhatunk a tulajdonosnak, hogy szakértelme és példaadó ügybuzgalma, továbbá tetemes anyagi áldozat árán oly kiváló becsű műgyűjteményt létesített, a mely nemcsak nálunk, de a külföldön is ritkaság s mely ékesen szóló példája annak, hogy egyes művelt emberek indománysága, műzisése és nemes ambíciója a régészet, műtörténet és ethnografia terén is sokkal nagyobb és szebb eredményt tud felmutatni, mint nálunk némely társulatok, hatóságok és tudományos jellegű intézetek együttvéve.

Szmk gyűjteményét saját szorgalmából szerezte össze s jótékonykezérelle szívesen kiállítja. Legutóbb két ízben rendezett kiállítást a mintegy 5—6 szobát betöltő néprajzi, régészeti és műtárgyai-ból nevezetesen 1895-ben Nagybányán s 1897-ben Pancsován s mindkét helyen nemcsak jelentékeny anyagi eredményt jártak nemes czélok javára, de nagy figyelmet is keltettek. E gyűjtemény jelenleg városunkban lévén, azt tulajdonosa többek közt nekünk is a legnagyobb szíveslyességgel mutatta meg s így alkalmat vettünk annak rövid ismertetésére.

Bácskai lányok a Balkánon.

Aki az ország határát elhagyja és a Balkán államok valamelyikébe ér, talál ugyan nagyszámban magyarokat, de sajnos, nagyobbrészt olynemű foglalkozásban és szolgálatban, melyek csak elzomorítólag hatnak hazafias érzelmekre.

Különösen nagyszámban mennek át a Bácskából Szerbiába és Bulgáriába szegényebb leányok, akiket a szép ígéretek csalogatnak át. Rövid idő alatt azonban csalódással tapasztalják, mennyire rászédettek. A ruszcsuki oszt. és magyar konzulátus egy évi jelentésében külön fejezetben emlékezik meg erről a sajnálatos körülményről és többek között ezeket mondja:

„A jobb cselédség, különösen a nőnemű, a külföldi. A legnagyobb contingens Ausztria-Magyarország, de különösen Magyarország szolgáitja. Hogy milyen bánásmódban részesülnek ezek munkaadójuktól, az kigynul minden leírás.

Nagyon kívánatos volna — mondja a jelentés — ha a hatóságok, melyek feljogosítva vannak szolgaszemélyzetnek és cselédségnek a külföldi uti engedélyt megadni, figyelmeztetnék a külföldre kívánkozókat, mily sors vár rájuk odakin. Az illetők magas bérzétessel idecsa-atnak, holott nagyon gyakran hónap-

kon keresztül nem kapnak fizetést és a legrosszabb bánásmódban részesülnek, ki vannak téve a legkülönfélébb veszélyeknek és bántalmazásoknak a megtorlás és jogorvoslás minden reménye nélkül. Miután eléggé kihasználattak, ugy megrepednek, elvetetik tőlük minden holmijuk, irományának és utilevelük és egyszerűen az ajtó elé állítatnak.

Csak ritkán sikerül a konzul segítségét igénybe venni annak is, aki ily intézmény létesítéséről tudomással bír, mert a kisebb helyeken, sőt egész környéken nincs konzuli képviselőség, de nagyobb-részt nem is ismerik ezen intézményt.

A bántalmazott és kifosztott cseléd most teljesen az eltiltás útjára kénytelen magát adni. Olyan helyeken, ahol konzuli képviselőség van, lehet ugyan a policia intervenciója segítségével segítségére lenni az üldözötteknek, ámbar az sem sokszor jár eredménnyel, elsősorban, mert rendszeren hiányzanak a szükséges eszközök, másodsor sok idő telik el, míg ilyen nehézkes apparatust mozgásba lehet hozni, másodsor pedig az ilyen esetekben rendszeren a külföldi van hátrányban, és húzza a rövidébbet. Azért tehát a Balkánra kívánóknak, kenyérkereset céljából, leghatározottabban ajánlatos kívánásukról lemondani és itt valamely szolgálatot elfogadni.

Ezt írja a ruszcsuki konzulátus a szerencsétlen magyar lányok sorsáról. Vajjon felolvasásra méltatják e ezt a konzulátusi jelentést — a magyar belügyminiszteriumban? (M—I.)

Közgazdaság.

„Star“ életbiztosító-társaság, London. A magyar országai képviselőség üzlete teljesen kielégítően fejlődik és az 1897-ik évre 18.615 korona 94 fillér tiszta nyereséget mutat fel. A társaság 1897. évi összes üzletéről vonatkozólag következő adatokat említki ki: Az 1897-ik évben 6315 biztosítási ajánlat 52,749.912 korona összegről nyújtatott be, melyek közül 930 részben visszautasítottat, részben még el nem intéztetett, 5385 kötvény állítottat ki 42,998.275 korona összegről, melyekért 1,753.638 korona bevételeztetett első évi fejében. Azonnal kezdődő 15.272 korona életjáradékért 187.280 korona bevételeztetett. Az érvényben levő biztosítások összege 415,515,300 koronára rug. A mérleg számla a következő adatokat tünteti fel: Vagyon: Jelzőlogok 16,926.675, kölcsönök kötvényekre 6,864.764, állampapírok, elsőbbségek és részvények 70,557.398, biztosítékok 1,047.588, ingatlanok 4,612.701, telekjáradékok 1,953.940, kölcsönök életjáradékokra 788.062, külmivő kamatok 144,525, összegyűjtött kamatok 1,449,957, künnlevő díjkövetelések 5,108.860, készpénzben bankoknál 1,257.418, pénztári készlet 62,208, összesen 110,735.096 korona. T e h e r: Befizetett részvénytőke 125,000 biztosítási és életjáradéki alap 199,394,018, elismert, de még ki nem fizetett követelések 1,216.078, összesen 110,735,096 korona. A ny e r e s é g é s v e s z t e s é g s z á m l a adatai. B e v é t e l: Biztosítási alap az év elején 101,993,467, díj bevétel 13,582,547, bevétel életjáradékokért 187,280, kamatok és osztalékok 3,952,647, illetékek 8241, összesen 119,724,182 korona. K i a d á s o k: E s e d é k s k ö t v é n y e k é r t 6,712,653, visszaváltások 5,066,805, életjáradékok 387,568, jutalékok 149,478, igazgatósági és kezelési költségek 673,631, orvosi tiszteletdíjak 132,373, jövedelmi adó 177,898, készpénz-osztalékok a részvényeseknek 6250, díjlevonások osztalék fejében 108,513, biztosítási alap 1897. végén 109,519,018, o s s z e s e n 119,724,182 korona.

Óriási répatermések.

Nem régiben egy országszerte kitűnő

bácskai gazdának répafoledejt barmút, az illető oberdorfi takarmány-répát termel, de valóban bámulatos redménynyel. Igaz, hogy talaja jó fekvésű, kitűnően művelt, de termése hold, mindégis meghaladja 250 métermázsit, sőt némely évben valóban lehetetlenül nagy a termése. Saját gazdaságon is nagyon szép répaterméseket szolgáltat, mégis nem vetekedhetik a fentebb elzettel. Kérésre az illető föld-birtokos következőleg adta elő répatermelési módját: A répát mindig olyan talajba veti, a melyben buza volt 150 kg. szuperfoszfát után vetve. A buza tarlót rögtön az aratás és behordás után feltöretti, november hó folyamán pedig mélyen felszántja.

Ezen mély szántást megelőzőleg — ha csak lehetséges — istállótrágyával talaját jól meghordatja. Mindjárt március elején kat. holdanként 150 kg. szuperfoszfátot hintett el, azt beboronáltatja és a vetést be-következőkor a vetőgép előtt a talajt nehez fahengerrel megjárta. A vetőgép 45—48 cm. sortávolságban jár és holdanként 4 kg répamagot s 60-80 kg. műtrágyát vet ugyanazon sorban. A műtrágyának ilyetén módon való alkalmazásának az új és eddig kevésbé ismert eljárás bizonyára az a módja a vetésnek van annyira jótékony befolyással a gyenge csíra erőteljes fejlődésére. A vetőgép után ismét henger jár, de már egy könnyebb 35 cm. átmérőjű. Ilyen művelés mellett a répának csak kapa és eső kell, hogy óriási termést adjon.

Irodalom, művészet.

— A „Hástarviszt“, a magyar háziasszonyok közlönye IV. évfolyamának 24. (132.) száma a következő gazdag és minden háztartásba fontos és érdekes tartalommal, szép képekkel díszítve jelent meg: Vezérviz: Az apró emberek apró kötelességei. Egészség: Gyufa-seb. Virágok a betegszobában. Beteg-gek fehéreméje. Fogfájás ellen. A rágásról. Hogyan oltsuk nyárón szomjunkt? A szépség ápolása: A szempilől. Háttszerek. Ékszer-ek: Gyöngy és gyöngyház használata. Drágakövek használata. Lakás: Polturos butor kezelése. Ebédli: Erős szag eltávolítása az evőeszközről. Háziipar és művészet: Olvasó-jegy ludoállból. Egyszerű tavader beégetéssel. Különféle dísz tárgyak készítése. Kézimunka: A kézimunka története. Maradékok felhasználása: Hamu. Növényhulladékok megkezelése. Régi nemzetalapok értékesítése. Hasznos tudnivalók: Szóvtölti ketyűk. Baromfi hirtelen loolése. Háztszerek: Tölggyát feketére festeni. Levágtott virág frissen tartása. Méregmentes légyölő-papíros. Kártékony állatok: A szőlőmoly. Poloskairás, Mosás és vasolás: Penészfoltok a fehéreméjben. A mosóvíz. Eléskamra. Az eczetről. Faolaj. Gyűrűlincs idegenszerű íze. Rosz ízű diók javítása. Rohadós alma felhasználása. Bevásárlás: Az ételmi szerek hamisításáról. A jó marhahús ismertetőjele. Befőzni való paradicsom. Konyha: Nyers vörösrepa. Főtt vörösrepa. Rozsdás spékolt tük. Zsidókonyha; Pogácsa. Étlapok: Tíz napra való étlap. Elelek: Nemzetiszinú erős leves. Áttört nyul leves. Spanyol mártás. Szarazborsó főzelék. Apró pisztráng. Gyöngygyuk szarvasgombával. Nyulgerincz franczianus. Frikandó. Olasz risotto. Velőpadding. Finom tojásétel. Kotelette faszirozottból. Babsaláta. Cseh talkepli. Kenyérfejtűj. Tojásos perecz. Kolduskása. Makaróni. Skót pudding. Turós kifli. Sütemények: Ostya. Jó sütemény, Báb-puszt.

Fagyaltok: Csokoládé-krém. Kávé-krém. Eper-vagy málna-krém. Vanília-fagyalt. Bejőzés; Büsalmásajl. Őszi barack. Ribizke (ribizli) vadféléhez. Ribizke ezetben. Zöld bab. A dő befőzése. Baromfudvar; Fertőtlenítő-szer. Hústakarmány. Tejgazdaság; A tej megaltatása. Vadászat és halászat. Megnyíl a vadászat. A tologyi szállítása. Kiszígerelés. Hízolás; Galambfiak gyors hizlalása. Méhes: Hímek a kasok körül. Kedvenceink: Kigyótól megmar! kutya. A kanári madár ápolása. Aranyhalak kezelése. Cselédek: Cselédeinkről. Konyhakert: „Magyar kínés” (képpel). Livingston örökzöld uborkája (képpel). Saint-Desirat cukorborsó (képpel). Mauthner kedvenc borsója (képpel). Diszkert: A struccollas Celosia vagy kakastatés (képpel). Nőkről a nőknek. Vegyes. Irodalom. Színészet. Zene. Képzőművészet. Családi rovat: Eljegyzés. Nász. Gyász. Humor. Rejtvények. Szerkesztői posta. Szépirodalom: Laura-dalok. költemény Erdélyi Zoltántól. Az alföldön. Irtá: Terrészetimádó. Éjféli lakoma. Szecsányi Antal. Néma gyermeknek a szava. Regény, irta: Csaba. — A „Háztartás” előfizetési ára egész évre 6 frt, felévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50. Kiadói-vatál: Magyar Nyomda Budapest, VIII., József utca 45. Mutatószámok ingyen.

Levelezés.

Bács-Doroszló, 1898. aug. 15.

Igéretemhez képest szeretnék valamit jelen alkalommal bácsmegyei utaimról írni. De ni! . . . nem fog a tollam . . . Hát biz az ily kánikulai forróságban nagyon könnyen kiszárad az ember kalamusa. No, mondom, majd föleresztjük egy kis „spriczer”-rel. S ez a módszer valóban használt. Ajánlhatom önnek is kedves Szerkesztő úr. Ha esőkönyök a tolla, mártsa be jó jégbehűtött „pécsi”-be, a maradékot akár ön is megihatja, de a hatás elmaradhatlan. Olyan kezes lesz az a komisz pen-na, akáresak a magyar menyecske a verés után.

Minekutána ekkép felkászolódtam, neki indítottam a pennát, a miképen itt következik: Első sorban is tudnia kell, igen tisztelt Szerkesztő uram, hogy már gyermekkoromtól fogva vágyaimnak non plus ultrája: a világlátás. Ah! messze oda a kéklő tengeren csónakázni, kolibri fészkeért megmászni a sudár pálmákat; valami hús barlangban tartani az ebédutáni siestát s a prairiák dús fűvében hajítani fejemet Morpheusz kebelére . . . oh! . . . ott volnának a megvalósult álmok. Ha úgy vizsgálom . . . hány órát töltöttem ily édes ábrándok közt! Néhány gyermekbéli „kotillion”, között ott díszleg egy szelethe sárguló papiron az utiterv is . . . De hiába! A sors átkos keze mindig visszatartott. Ha ki is néztem teljes készüllettel az „ágenccziára”, hogy pl. Afrikába váltsak jegyet, mindig tanátam ott jó pajtásokat, néha sokat, akár csak engem akartak volna tartóztatni, a minthogy addig tartóztatnak, míg itthon marasztottak, különösen az én kedves öreg Seniori Vili barátom, azt hiszem csupa irigységből, mindannyiszor lekésztett, kezdett bosszantani a dolog. Törtem erősen a fejem, mikép főzhetném le őket. No, ha ők engem lefogtak a vasutnál, elmegyek én inkább egy nagyobb száraz földi útra. Csúpan azt nem tudtam megállapítani, hogy hát hová is menjek. Először a csónaplai vad tamburások tanulmányozására akartam indulni; majd meg a karavukovai krokodil vadászok szigonykiállítását lett

volna kedvem megtekinteni; ugyancsak abban az időben mutogatták Vaskútán a feeskendőt, melylyel a jámbor fettegek a felek holdat locsolták; (a hofdfényt tűzlángnak nezték a szegények); a szántóvai bocskorgyár meg 100 éves jubileumát ünnepele . . . no, ugyebár, nehéz a választás?

Mindenekelőtt szerettem egy jó fajta porkőpönyeget, mert hisz e nélkül jó Bácskánk portengerjein biz nehéz az átkelés. S mivel közebe megtudtam, hogy legközelebb tartják Kupuszinán a híres nyári búcsut gondoltam, legjobb lesz első sorban is azt tekinteni meg De hát miféle alkalmazottsággal? Itt volt a bőkkenő. Fiakker? Kötésdés. Komfortáblí? nem úrnak való. A „kuka” kocsis nincs itthon. Végre nagy haszolás után elesiptünk egy amateur személyszállító, egy tisztos öreg jordány személyében, kinek két gyanus tisztaságú gobója s egy kimondhatlan czélokra szolgáló kordója vala. No, csak ha mehetünk! Félkaptam a paraplémát, bevágtam magam a kocsi — ódalba, oszt elfundultunk. Szívesen írniék, kedves Szerkesztő uram, a táj szépségéről, az „aranykalászszaal ékes rómaságról”, de a portefelle, mely egész odáig kísért, lehetetlenné tett minden ily élvezetet. Végre is csak koczogó gebeink nagy örömeire „helyben voltunk.” Nem írom le azt a gunyos kacaját, melylyel a jó kupuszinai némémszoznyok fogadtak, mikor ékes fogatunk a búcsusok kellő közepén edelfilozozott, de mondhatom, hogy e fogadtatást kipótolta a szíves vendégzeretet, melylyel mindenhol találkoztam. Minekutána sorsot húztam, hogy kinél kezdjem a dáridót, a sors által Antal bácsi volt látogatásom által szerencseltetendő. Persze én, tisztelt Szerkesztő Uram, tudja azt is, hogy a búcsú már nálunk ezibileknél a végneküli eszem iszom. Folytatódott Misa bácsinál, betérünk egy „kicsi”-re az Ilona nénihez, majd Antal bácsi No 2 höz, ide is — oda is végre még is csak a Péter bácsi hajlékát választottuk a „sluszás” dícső színhelyeül. S nem untatom a romek tóztok leírásával, melyeket itt „Rudi” a híres dalköltő produkált, ki később egymaga zengé el az „éljen ő-t” közöttben; mint szállott a jókedy a zenithre, hogy onnan annál vehemensőbb erővel rohanjon az elálmosodás prózájára. Biz megőrtént volánk is. A „tisza” szoba tonyos nyoszolyáját vetette meg a jó „esőre” néni a számomra. Nem mondhatom, hogy határozottam emlékszem mindenre, de azt tudom, hogy újra visszatért gyermekkori vágyam tündérképe. Tengeren voltam . . . lengett sajkám a hullámokon . . . de oh fátum! . . . szokatlan tengeri ut.

Másnap megköszönve a szíves vendégletást, felézhelődtem, de biz derék kocsisom mögábrahám kebelén volt. Persze a nagy nap örömeire őt is jöltartották amolyan bicskanyitogató házi „törkő”-ből. Végre is megértettük vele, hogy ő még mindig e siralomvölgy gyermeke, mire mely lélekzött „vajm”-rel neki fohász-kodlyuk az utnak.

Eszembe jutott e közben, hogy Bács-Doroszlón harmadszor akarják megismételni a „Vereshajut”, melyben a bájos kis Kerti Etelka k. a. utánozhatlan sikerrel vitte a főszerepet. Hisz egy multkori referálásom alapján meggyőződhetett Szerkesztő Uram, hogy épen a mi kedves Etus nagyságmunk ragyogó kedve s fáradságtalan lelkesedése emelte a mi szerény közöngüink jó Bácsmegyénk első mükedelő helyeségei közé. Zsebkendőt váltottam tehát és felültem az önök kedves városában a gőzkocsira. Sztapár felől tartottuk a bevonulást. Persze, mivel előre értesítettem az én jó Tóni barátomat, már várt ránk a jó „jászberényi öös”-utanzat. Olyan ünnepfélére készültek, hát a jó öreg harangozó, mikor már jól kiránczizálta a harangkötelet, befogott az ő kiérdemült

cezézájába, avval aztán neki indultunk. Hanem a tisztelemre küldött banderisták úgy látszik elkerültek, mert csak jó meszszé láttam a három fürgé csacsit, a kiről is úgy látszik a szamarasok egészen bemaradtak. (Szamaras; ad normam ló; lovas) Hát az ut kellemességéről írni nem lehet. A jó nyári vihar alaposan megázatta a talajt. Egyszer itt fordul föloldalra a kocsi, más-kor olyat zökken, hogy szegény utas a levegőben akaratlanul is salto mortale csinál. Majd egész sártenger a kerékkagoly fogadja az embert. Szegény párák meg csak huzzák. Közbe István bá’ a kocsis elkezdi a diszkuruzat. Még is már kitudakolja, hogy ki legyen az, a kit hordoz. Közül elmeséli az egész családfáját, meg hogy hát röge oda vót Szóntán, vitte az őspórot a Józsi bácsit. Nagy sokára beérünk a faluba. Az én kedves bezdáni Tóni barátom zöld zsalu háza messziről felerlik. Ki is jön, megölel, megcsókol; majd meg a kedves „Princzi” jön előmbé s ugyanazon procedura után: „hozza Isten öcsém”. No magam is igyekeztem mondog „Csak ugy mint otthon stb”. Hát kezdetnek jó ez is. Minekutána megtekintettük a falut, elvetődünk biz a mi kis „Vereshaju”-nkhoz is. Én ismerem már kedves kegyedet a lapokból, mondám bemutatáskor. Ugy? felelte csodálkozó arczal. S mi fő — folytattam — a lapok csöppel sem hizelegetek, mikor bájosnak mondták. Ugy látszik megbarátkozott, mert miután megvácsoráltunk, asztalbontás után kisült, hogy biz ő énekel is. Persze képzeltem előre, hogy itt egy üde, friss hangú „csalogányt” fogunk hallani, milyen városban bizony alig akad.

Multkori referálásomból kihagytam, hogy hisz a „Vereshaju” énekes népszimnű, melyben az ének számokat Kerti Etelka k. a. oly utánozhatlan vervével és ügyességgel adta, hogy csak no! Különben itt Tóni barátom a hibás, mért adott oly kevés információt. Hanem kedves Szerkesztő Uram! Az a hang! Még egykori jó öregem is rámondta volna ez biz füle — ugyszólván — müle. El kell ismernem, a mint előtte is kifejeztem, ezt dícsérni nem lehet, — ezt hallani kell.

S a mi Szilaj Katánkák hamarosan szilaj kedve kerekedett. Édes anyja a jó „ténis” asszony, ki szintén örült látogatásomnak előszede az „ő” leánykori nótáit. A többi közt: Gyászba borult az ég alja. Mikor elesztogta a kedves kisasszony — csak ugy sir az ember szíve, hogy nem ismeri. Mikor végig zokogott pár nótát, elővett egy (tucat) játszma kártyát. Ne gondolja, hogy mi falusiak mit se tudunk. Ide nézzem! Hát majd kincztem a szememet, de biz nem jöttem nyitjára a kunsztjainak. Ördöngös kis kacsoival ugy forgatta a lapokat, majd rálehel szansz paszé — és sietült. Azután újra kezdte a nótákat. Pastyik ur a rekt’ram meg feltalalt egy párat a jó doroszlói kurjantásokból. Kuriozmképen adhatok itt egyet:

Doroszlói nagy toronyba,

Magasan uszik a bika.

Hun ki uszik, hun be,

Hun ki uszik, hun be,

Csak a szívem szomorítja.

Persze a dallama az „Ég a kunyhó”-ra megy, de ha nagyon erőlteti akár a „csiesóné”-ra is rászoríthatja.

Majd a „Princzi” kezdte:

Fellepek az aszfaltra,

aszfaltra, aszfaltra, aszfaltra.

Fellepek az aszfaltra,

aszfaltra, aszfaltra, aszfaltra.

Sej! Ha fellepek, fömleszek,

Ha lélepek, lenleszek,

Fatányér, fatányér, fatányér!

Ebben a nótában földolog a „Sej”-t kivágni, különben a melodijája a „falu végén van egy ház”-ra menne. No, próbálja meg egyszer Tisztelt Szerkesztő uram, úgy ha irodájában egyedül lesz elfűtyni, meglátja, milyen szépen kijön.

Én hát, mivel egyéb tudományom e teren nines, bemutattam a „négy gombóc átsétáltatása egy kalap alá.” Valamikor egy lovarda trupp egyik búvész tagjától tanultam. Szerencsémre — bár sok fejtörés után — sikerült. De az az öröm Szerkesztő úr! Hogy tapsolt kis kacsoval. Aztán cserébe jól tartott pár ujjabb nótával.

No de az általános jókedvűből és produkciójából az én Tóni barátom is kért a részét. Nagy komolyan felemelkedett, művészi poseba vágta magát a jeles „Budimácó”-kör e közismeretes legújabb époszát szavalta el utólérhetlen háttással:

Ujra

(Éposz).

Erzelmeim puha lángecsatája.
Nem gondolok már soh'se rája?!
Tündöklő büszke fényű sugára az éjnek
Csap magasba mint a csiga.
Sajog a dús királyi nap,
A seprű nemesen villog;
Ugy harsognak a néma halak.
Csak még mindig nem ír:
Haraxik.

Mert hát zsenge költői lengősem fuvara.

Az asztaltársaság lelkesen megtapsolta a jó előadást. Különbben ezt el is várjuk egy oly elismert költőtől, mint a mi jó Tóni barátunk, ki titokban most (már megsugom önnek kedves Szerkesztő Ur) egy nagyobb szabású dicsőymunson dolgozik. Rímei már is készek, csupán az anyaggyűjtés van hátra.

Pár jó nóta után még az öreg Gamberinus Pista felköszöntőjét hallgattuk meg. Hangzott vala imígyen:

Emelem poharam borközi állapotban
Kedves Urambátyámra.
Daczára a Hazának,
Daczára kedves Szüleinek;
Daczára hogy: Hála Istennek!

Erre jó éjt s rózsás álmodat kívánva, nyugodni tértünk. Bár még fülemben zsongott a „gyászos égálja”, hamarosan elszunyókáltam, mert hisz másnap, újabb terv szerint, a szöntai búcsún kellett helyt állnunk. Helyt is álltunk, a mig álltunk. Ellátogattunk a jó öreg „plébo” vendégszerető házához is. Az itókával ugyan csinján bántunk, mert közbejött meghívás folytán az apatini templom fenállásának 100 éves évfordulóján rendezendő ünnepségeken kellett részt vennünk. Hát elidőgáltunk estig, bevásároltuk a kereplőket, szivarlegyezőt, tánczoló bucsufiát, oszt' lassankint elszenderedtünk.

Másnap berobogtunk, azaz pardon! bedöcögtünk a jó sörfőzdéről híres Apatinba. Az egész város ünnepi színben. Gallérváltás után a templomot néztük meg. Épen lőt. Bohner úr a ferenczrend tagja volt, de onnan kilépvé a pécsi egyházmegye kebelébe lépett. Beszédje a könyekig megindítá hallgatóit. Majd nagyságos Steecz cím. kanonok lépett a szöszekre s szokott megható, népies beszédjében élénken esetelte a multat s kötötte hiveinek szívére a vallásos lelkiület megőrzését. A nagy misét Nagyságos Zittl Róbert kalocsai kanonok czelebrálta teljes és fényes segédlettel. A „Te Deum” intonálása után az orgona hangjaiba belezugott a dalárda erőteljes éneke s a „szüczzer”-ek üdvölvése. A dalárda mindvéggé szabatos s jól betanult énekével emelte az ünnepség fényét. A nagyszerű ebéd után megtekintettük a várost. No, ha már itt vagyunk, nem mehetünk el a nélkül, hogy a „Weinspiczzer” ne látnók. Valóban remek hely. Egyik oldalal a szabad Duna, távolabb füzes sziget, körötte erdő részlet s itt helyben jó halpaprikás és friss sör. . . . valóban oly szívesen időztem ott!

Az én kedves „Adi” barátom olvezetett a „bucsubál”-ba is. Hát egy küszégi bálnak valóban imponáns. Jelvényes ren-

dezők fogadják az embert. A férfai az egyszerűbb, a hölgyek valóban művészi kiállítású, izléses tánczrendet kapnak. Elborozogtunk reggelig. Mivel az áldott lelkű „Princezi” kocsiján jöttem, ki is még előző nap hazautazott, kocsi nélkül maradtam. Már úgy van az a jó vettereknél, hogy éjszakára nem igen mer neki indulni. Szerencsére jó sorsom összehozott Z. Gyuszi barátommal, ki Pepi nagyságával meg a Dódi fiával másnap délben szándékozott Zombor felé galoppírozni. Hát majd velük megyek. Másnap kora reggel, egy jóképű sváb atyafi várt ránk a szekerevel. Fölvezelődöttünk Hanem az az út már a kezdetén is! Kedves szerkesztő uram! Ide nézzem rám! Vagy nem is szükséges, hogy ráim tekintsem, de látjáté meg: egy élő martyr vagyok. Az inquisitio kínzókamrájában a rázs' tortúra elhöz képest valóóságos bőleső ringatás.

Félholtan támolyogtam le a döcögős szekérről a kórház táján s elyánszorogtam a „Vadászkürtüg.” Bevágtam magam egy fiakkerbe s mentem haza — aludni.

Jójszakát tehát — kedves Szerkesztő uram!

Ki különben vagyok hazafias üdvözlettel alázatos szolgálja:
K. Ernestus.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád**
üggyéd.

Kadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

HIRDETESEK.

ARNOVLJEVIČ D.

fűszer és csemege-üzletében
egy jó házból való fiu

tanonczul

felvételtik.

Bővebbet ugyanott.

2598. szám.

kig. 898.

HIRDETMÉNY.

A melylyel Bezdán község elüljárósága meghirdeti azt, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező 2 koresma épületet, névszerint a község belterületén levő nagyvendéglőt és a Zombor és Bezdán közt elhuzódó kongó téglá műut mellett fekvő u. n. kozorai csárdát az 1899 év 1-ső napján kezdődő 3 évre a község háza tanácstermében szeptember hó 4-ik napján, délután 4 órákor nyilvános

szóbeli és zárt írásbeli ajánlati árverésen a legtöbbet igénynek bérbeadja.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a nagyvendéglő évi házbére a most lejáráó 3 éven át 1311 frt, a kozorai csárdáé 205 frt.

Kelt Bezdánban, 1898. évi augusztus hó 21.

Bosnyák János,
jegyző.

Balla Ferencz
bíró.

SPECZIALISTA Sérvkötőkben.

Ezen hirdetés tulajdonosának véleinél 10% engedélyeztetik.

A Keleti-féle csász. és kir. szab. sérvkötő orvosi véleményeszerint a legtöbbkéte-sebben nemben, nem csuszak, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja czélszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányát.

A Keleti-féle gumi sérvkötő idomítható pelottával, szarvas bőrvédővel és biztonsági övvel. Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom.

KITÜNTETVE BRÜSSELBEN aranyéremmel és díszokmányal

ÁRAK: egyoldalú 6 frt. kétoldalú 12 frt.
Gyáramban készülnek ezenkívül: mülábak, műkezek, járés és nyúlógépek, egyenestartók Hessing-féle rendszer, orv. thopádiai fűzők, haskötők, görcsérhárisnyák és mindenféle gummiárak urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és díszkráten eszközöl:

KELETI J.
csász. és kir. orvos sebészeti mű- és kútszer gyáros BUDAPESTEN,
— Alapítatott 1876. —

IV. Koronaherezeg-utca 17.
Sebészeti műszergyár gáztor orvól:

IV. Rostély-utca 15.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve
Nem megfelelő kútszerek készséggel becsoréltatnak.

Ezen hirdetés tulajdonosának véleinél 10% engedélyeztetik.